

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Хорошилов М.С., здобувач вищої освіти

Волинець Є.О., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Хорошилова І.О., канд. екон. наук
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В розвинених світових економіках малий та середній бізнес відіграють важливу роль у підвищенні рівня зайнятості населення, послабленні соціальної напруженості, забезпеченні конкурентного середовища, економічної стабільності та інноваційного зростання. Це зумовлено тим, що підприємства вимагають менше капіталовкладень, є більш пристосовані, швидше і дешевше переозброюються технічно, забезпечують прискорену окупність трудових та матеріальних ресурсів. Зважаючи на це в розвинених країнах світу приділяють значну увагу розвитку малого та середнього бізнесу, здійснюється політика його підтримки, ведеться політика збалансування інтересів підприємств та інтересів держави.

Для розвитку діяльності підприємств та організацій, що формують малий та середній бізнес, необхідно спрямовувати власні та залучені кошти на розвиток виробництва; створювати додаткові робочі місця, наповнювати бюджет за рахунок ефективної діяльності підприємств та організацій, що формують малий та середній бізнес; розвивати сучасну інфраструктуру та реалізовувати інноваційно-інвестиційні проекти.

У науковій літературі виділяють основні чинники, що безпосередньо мають негативний вплив на розвиток малого та середнього бізнесу в Україні, і до них можна віднести:

- недосконале та негнучке законодавство;
- надмірно високий рівень оподаткування;
- високий рівень корупції;
- політична та економічна нестабільність,
- інфляція;
- кваліфікація персоналу на низькому рівні.

Отже, зауважимо, що сфера малого та середнього бізнесу України вимагає на сьогоднішній день значних зусиль з боку держави в напрямі ефективного державного регулювання, що координується законодавством. Організаційно-правові засади становлення та функціонування малого та середнього бізнесу передбачають існування системи елементів організаційного та правового впливу на процес здійснення підприємницької діяльності малими та середніми підприємствами, котра полягає в тісній взаємодії органів влади, громадських організацій, експертів та фахівців з приводу вдосконалення українського законодавства та приведення його у відповідність до європейських нормативно-правових актів, що стосуються реалізації підприємництва у сфері діяльності підприємств малого та середнього бізнесу. Насамперед, українське законодавство, потребує значних зусиль у напрямі його уніфікації з огляду на умови ведення бізнесу, та необхідність адаптації до європейських правових стандартів, бо без цього не можливо здійснення першочергових кроків євроінтеграційних процесів в державі. Тому за для вдосконалення організаційно-правових норм та засад становлення і функціонування малого та середнього бізнесу повинно опиратися в першу чергу, на досвід та досягнення з цього напрямку в країнах Європейського Союзу.

Поряд із покращенням законодавчої бази розвиток бізнесу потребує вдосконалення організаційних механізмів, що забезпечують прямий вплив на економічний розви-

ток підприємств малого та середнього бізнесу. По-перше, варто згадати про шляхи забезпечення достатнього фінансування підприємницьких структур. Оскільки ефективний розвиток малого і середнього бізнесу та насамперед ефективне виконання його функцій потребує суттєвих змін у забезпеченні доступу до фінансових ресурсів, наприклад кредитних, оскільки його власних коштів буде ймовірно недостатньо. У зв'язку з цим на перший план виходять питання ефективних дій державної політики з приводу фінансово-кредитної підтримки малого та середнього бізнесу як на загальнодержавному так і на регіональному рівні. Ми не маємо на увазі що потрібні прямі вкладення коштів з державного та місцевих бюджетів або надання підприємствам дотацій з бюджету. Але якщо підприємцям полегшити доступ до фінансових ресурсів, то функціонування їх діяльності, безумовно, покращиться, і деякі завдання державної підтримки малого та середнього бізнесу розв'яжуться автоматично. На наш погляд, функціонування підприємств потребує не лише належного правового та фінансового забезпечення, але й оптимізації податкового навантаження, яке б сприяло розвитку підприємництва. Ми переконані, що при цьому важливу роль мають відігравати такі стимулюючі заходи як пільги. Особливо державна підтримка необхідна малому та середньому бізнесу тепер, в умовах кризи, яка вже охопила не тільки нашу країну, а й всю світову економіку, оскільки дозволить активізувати діяльність підприємств які під час карантину зазнали суттєвих руйнацій, або ж зовсім знаходяться на межі руйнації, щоб забезпечити зайнятість населення та пом'якшити негативний вплив кризи на економіку України.

Таким чином, зазначаємо, що для урегулювання проблемних питань, які існують у сфері малого та середнього бізнесу без активного державного втручання та підтримки

подальший ефективний та всебічний розвиток малого та середнього бізнесу неможливий. У першу чергу слід забезпечити вдосконалення організаційно-правового механізму функціонування малих та середніх підприємств та фіскальної системи організації їх діяльності, які мають враховувати уніфікацію українського законодавства та адаптацію його до європейських норм і стандартів. Отже, нормативно-правове забезпечення діяльності підприємств та організацій, що формують малий та середній бізнес, полягає в тому, що необхідно на законодавчому рівні забезпечувати свободу конкуренції між підприємствами та організаціями, що формують малий та середній бізнес, захищати споживачів від недобросовісної конкуренції та монополізму, на державному рівні сприяти посиленню конкурентоспроможності підприємств та організацій, що формують малий та середній бізнес.

Тому організаційно-правове регулювання як напрям діяльності держави повинно враховувати усі виклики сьогодення, передбачати вдосконалення нормативно-правової бази і адаптувати її відповідно до європейських стандартів.

Перелік посилань:

1. Волощук Н. Ю. Государственная регуляторная политика в сфере малого предпринимательства. URL: <http://ejournal.vfu.bg/bg/administrationandmanagment.html> (дата звернення: 29.04.2020).
2. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22 бер. 2012 р. № 4618-VI / ВВР України. 2012. № 22. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> (дата звернення: 29.04.2020).
3. Газуда Л. М., Волощук Н. Ю. Активізація розвитку підприємств малого і середнього бізнесу. *Науковий вісник ужгородського університету. Сер. Економіка*. Ужгород : Говерла. 2016. Вип. 1 (47), Т. 2. С. 284.